

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Koetsveldstraat 8

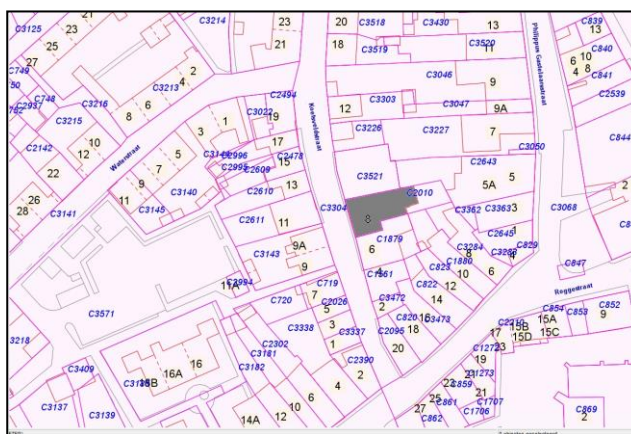
Monumentnummer : GM212

Straat : Koetsveldstraat
Huisnummer : 8
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 BG

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2010

Naam object : ---
Bouwjaar : 1917
Architect : J. Hoogenkamp
Bouwstijl : baksteenklassicisme
Oorspronkelijke functie : woning en werkplaats
Huidige functie : woonhuis en garage

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 19-12-2016
Datum aanwijzing : 12-09-2017

Situering

Pand gelegen aan de Koetsveldstraat binnen de historische binnenstad van Doesburg. Het pand heeft gemeenschappelijke bouwmuren met de buurpanden en staat met de voorgevel in de rooilijn aan de straat. Het fungeert als woonhuis met garage/werkplaats op de begane grond.

Hoofdpzet

Object is een tweelaags pand met zolderverdieping op een L-vormige plattegrond. De vleugel aan de straat heeft een gemetselde voorgevel en een zadeldak met de

nokrichting evenwijdig aan de straat. Links achter de hoofd vleugel staat haaks op de achtergevel een tweelaags vleugel onder een zadeldak. Het gebouw heeft een begane grond, eerste verdieping en een zolder. Het pand heeft rechtsvoor en aan de achterzijde een kelder.

Historie

De Koetsveldstraat is gelegen binnen de kern van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat kent afwisselend bedrijfsmatige panden en woonhuizen, waarbij de panden aan de oostzijde oorspronkelijk bijgebouwen waren van de panden aan de Philippus Gastelaarstraat.

Beknopte bouwgeschiedenis

Koetsveldstraat 8 is in 1917 op basis van een reeds bestaand pand verbouwd en met een verdieping verhoogd. De verbouwing had echter het karakter van nieuwbouw waarbij delen van de voorganger zijn geïncorporeerd. Het had al wel een L-vormige plattegrond maar beide bouwdelen hadden een hoge begane grond met direct daarboven de zolder. In 1917 werd de voorgevel vernieuwd en zijn bouwmuren en achtergevel verhoogd. Op de begane grond werd een werkplaats gerealiseerd die in 1925 naar achteren is verlengd, een uitbreiding die op zeker moment ook weer is verwijderd. Mogelijk heeft dit in de jaren zeventig van de twintigste eeuw plaatsgevonden toen ook het interieur naar de woonmode van de tijd is aangepast. Tussen 2000 en 2005 is het pand andermaal verbouwd, waarbij de inrichting en afwerking uit de zeventiger jaren weer is verwijderd. Meest in het oog springend zijn de drie dakkapellen die toen zijn aangebracht. Ook is de achtergevel aangepast en zijn nieuwe dakpannen gelegd.

Exterieur

Het pand heeft een in kruisverband gemetselde, vijf vensterassen brede voorgevel met rechts op de begane grond een entree met bovenlicht en onder de twee linker vensters van de verdieping een dubbele wagendeur met kalf en bovenlicht. De deuren hebben bossingpanelen in het onder vak en vieruits ramen in het boven vak. Boven het kalf een bovenlicht met twaalfruits roeden verdeling. Geheel rechts een paneeldeur met drie verticale panelen gescheiden door twee staafprofielen. Boven het geprofileerde kalf een bovenlicht met gekleurd glas-in-lood in geometrisch motief. In de rechter muurdam is een hardstenen blokje met de bevestiging en aansluiting voor een gaslantaarn bewaard gebleven.

Tussen de entree en de werkplaatsdeuren twee zesruits schuifvensters met wisseldorpel en schuin gemetselde, gepleisterde onderdorpels. De gevelopeningen worden ontlast door flauw getoogde segmentbogen van oranje verblendsteen. Ter hoogte van de bovendorpels zijn in de muurdammen gesmede staafankers opgenomen.

Op de verdieping zijn vijf identieke schuifvensters met wisseldorpel aanwezig met een verticale glasroede in het onderraam, zodat zogenaamde T-ramen zijn ontstaan. De onderdorpels zijn gelijk aan die op de begane grond, de vensters worden ontlast door strekse bogen van dezelfde oranje verblendsteen als een verdieping lager. Ter hoogte van de bovendorpels zijn in de muurdammen gesmede staafankers opgenomen. De gevel wordt beëindigd met een iets uitgemetselde laag strekken en een eenvoudig gedetailleerde bakgoot met kraal en bekleed met geschroefde trespaplaten. Dit was oorspronkelijk een houten, geprofileerde goot op geprofileerde klossen, gedeeld door een centraal geplaatste houten hijskapel. In het metselwerk van de borstwering is het

bouwspoor van de dichtgemetselde opening nog zichtbaar. De dakvlakken van het pand zijn belegd met oranje, opnieuw verbeterde holle pannen, waar in het voorste dakvlak sinds 2000 drie dakkapellen zijn opgenomen met tweeruits draairamen licht gebogen en met zink beklede daken. Ook de wangen zijn met zink bekleed.

De gevels aan de achterzijde zijn alle gepleisterd. In de achtergevel van het hoofdgebouw is op de verdieping een klein vierruits venster aanwezig. In de oksel van beide vleugels een uitgebouwd toilet onder plat dak.

De achtergevel van de achterste vleugel heeft op de begane grond een grote vensteropening (die in het verleden de doorgang vormde naar de uitgebouwde en later weer gesloopte werkplaats uit 1925). Onder de borstwering een modern kelderlicht. Op de verdieping een in 2004 symmetrisch geplaatste dubbele deur met drieruits bovenlicht, toegang gevend tot een modern balkon op een stalen draagconstructie. Een oudere deur rechts is toen dichtgemetseld. Ter plaatse van de zoldervloer twee staafankers. Op zolder in een afgewolfde geveltop een symmetrisch geplaatst venster met tweeruits draairamen. De gevel wordt afgesloten met windveren en deklatten, boven het venster is het afgewolfde dak belegd met oranje, opnieuw verbeterde oude holle pannen.

De van voren gezien rechter zijgevel van de achterste vleugel is de begane grond voorzien van een klampmuur aan de buitenzijde. Hierin is een meerruits, getoogd werkplaatsvenster opgenomen van gietijzer. Op de verdieping zijn drie vensters aanwezig, waarvan de voorste is voorzien van twee draairamen en een bovenlicht, de twee andere vensters zijn uitgevoerd als schuifvenster met wisseldorpel. Boven de bovendorpels markeren staafankers de zoldervloer. De linker zijgevel bezit op de verdieping een meerruits venster met valraam. Beide zijgevels worden afgesloten met een uitgetimmerde bakgoot. In het rechter zij dakvlak zijn sinds 2004 vier moderne dakramen aanwezig, links drie en in het achterste dakvlak van de vleugel aan de straat twee dakramen.

Interieur

De kelder aan de voorzijde is gesitueerd onder de gang rechtsvoor en is bereikbaar via een gemetselde trap. De kelder krijgt aan de straatzijde lucht en daglicht via een kleine koekoek. De gepleisterde ruimte is met twee gemetselde troggewelven overwelfd tussen stalen I-profielen haaks op de straat. Hieronder zijn naderhand stalen profielen geplaatst om doorbuiging van de constructie tegen te gaan.

Een tweede kelder is gesitueerd onder de tuinkamer en toegankelijk via een moderne trap met hardstenen treden. Dit is een volledig gepleisterde ruimte met een betonnen dek dat daglicht krijgt middels een modern drievaks venster in een recent gerealiseerde koekoek.

De begane grond heeft een indeling met hal en trappenhuis aan de voorzijde rechts met links de voormalige werkplaats. Achter de werkplaats een hal die is verbonden met de entree, zodat een L-vormige verkeersruimte is ontstaan. Hierachter een kamer aan de tuinzijde. De hal rechts wordt betreden via een paneeldeur met staafprofielen en boodschappenraampje. De hal is voorzien van een betegelde vloer van geaderde cementtegels met betegeld zwart kader en betegelde plint. De overgang tussen beide tegelsoorten is gemarkeerd door een smalle geblokte rand. Het stucplafond heeft een centraal geplaatst ornament met jugendstilmotieven. In de hal een trap met in de trappaal gefreesde fleurale motieven, die ook in de balusters van de leuning zijn toegepast. Langs de muur een handlijst met krul aan het begin. Onder de trap geeft een paneeldeur toegang tot de kelder. Ook is er een klein driehoekig paneeldeurtje

ondergebracht dat een kleine trapkast toegankelijk maakt en is uitgevoerd met een uitschuifbare bodem. De kleine kast is mogelijk als broodkast getimmerd. Een paneeldeur met architraaflijst geeft toegang vanuit de gang tot de werkplaats. Dit is een L-vormige, ongedecoreerde ruimte met betonnen vloer die van daglicht wordt voorzien door twee zesruits schuifvensters en twee wagendeuren met ruiten in het bovenvak en een bovenlicht. In de werkplaats een brede smeerput. Een gekoppeld kozijn met zijraam en paneeldeur geeft toegang tot de gang achter de werkplaats. Doordat bij recente werkzaamheden de vloer van de gang hier 20 centimeter is verlaagd, is het deurkozijn naar beneden verlengd. De gang ligt evenwel nog steeds hoger dan de werkplaats. In de hoek van de gang is een buitendeur aanwezig die toegang geeft tot een steeg tussen de achtervleugel van het pand en een achterhuis van Koetsveldstraat 6.

De eerste verdieping heeft een overloop in de oksel van voor- en achtervleugel. Het traphek is op dezelfde wijze gedetailleerd als de trapbalustrade. Het stucplafond van de overloop is voorzien van een middenornament met eenvoudige Jugendstilmotieven. Op de overgang tussen overloop en gang een gedecoreerde omstucte balk uit de bouwtijd. Een paneeldeur met architraaflijst geeft toegang tot een woonkamer aan de straatzijde met klein kantoor links. De woonkamer werd oorspronkelijk gedeeld door een suitewand met schuifdeuren die in het verleden is verwijderd. De aanwezige stucplafonds uit de bouwtijd geven de oorspronkelijke indeling weer. Het zijn plafonds met een perklijst en centraal geplaatst ornament in geometrisch Jugendstilvormen. Ook zijn de plafonds voorzien van een vlakverdeling die geïnspireerd lijkt te zijn op voorbeelden in het gezaghebbende standaardwerk van J.A. van der Kloes, *Handboek voor den Metselaar*, voor het eerst verschenen in 1908. Tegen de rechter bouwmuur is een zwart marmeren schouw uit Rotterdam afkomstig geplaatst. Voor de toegang van het voormalig kantoortje links zijn suitedeuren van elders afkomstig hergebruikt. De vertrekken krijgen daglicht door schuifvensters met nieuwe ramen met dubbelglas.

Aan de overzijde van de gang een moderne keuken en een achterkamer. Beide vertrekken zijn met moderne materialen afgewerkt. De constructie is nergens in het zicht. De achterkamer is in de achtergevel voorzien van een modern, historiserend kozijn met deur die een modern balkon toegankelijk maakt. Twee schuifvensters in de rechter zijgevel zorgen voor aanvullend daglicht.

Een moderne trap links in de plattegrond aan het einde van de gang voert naar de zolder. Hier zijn een drietal grote kamer en een badkamer gegroepeerd rond een grote overloop. De kapconstructie is geheel in het zicht en bestaat uit machinaal gezaagde sporen van naaldhout die door gordingen worden opgevangen en ondersteund worden door machinaal gezaagde, grenen dekbalkgebinten. Deze hebben gepende verbindingen die met houten toognagels zijn vastgezet. Diverse moderne dakramen zorgen voor daglichttoetreding. Aan de voorzijde zorgen drie historiserend vormgegeven dakkapellen voor daglicht.

Bouwdossiers

18-12-1917 verbouwing woonhuis met werkplaats
23-02-1925 plan vergroting werkplaats
31-07-2000 vernieuwen dakkapellen
07-05-2003 het veranderen van de tuin
13-08-2003 het schilderen van kozijnen en ramen
31-10-2004 wijzigen interieur
31-12-2004 plaatsen dakramen en wijzigen indeling achtergevel
16-08-2005 vernieuwen keuken\

Literatuur:

F. Haans en C.J. Frank, *Beschrijving woonhuis/opslagruimte Koetsveldstraat 8*, 29-8-1990 (adviesnummer 181)

Waardering

Het pand kreeg in 1917 haar huidige vorm en gevelbeeld, naar ontwerp van J.H. Hoogenkamp, een in Doesburg en omstreken actieve architect rond de vorige eeuwwisseling.

Van belang voor de waardebeoordeling van Koetsveldstraat 8 is de architectuur en de aanwezigheid intern van diverse elementen en afwerkingen uit de bouwperiode. Het verwijderen van de hijskapel en wijziging van de kroonlijst heeft het oorspronkelijk beeld aangetast. Van belang zijn voorts de ligging van het pand in de straatwand en de stedenbouwkundig-historische relatie met de verkaveling en de cultuurhistorische relatie met de (inmiddels verdwenen) bedrijfsmatige functie in een secundaire straat. Het object Koetsveldstraat 8 is al met al van belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het pand is architectuurhistorisch van enig belang vanwege het grotendeels bewaard gebleven gevelbeeld, indeling en gedeeltelijk de afwerking en vanwege het belang binnen het oeuvre van de lokale architect J.H. Hoogenkamp.

Het pand is stedenbouwkundig van belang vanwege de positieve bijdrage in vorm, schaal en positie in de straatwand aan de lokaal-topografische situatie langs de Koetsveldstraat.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als voorbeeld van een goed herkenbaar historisch bedrijfsgebouw op een oude verkaveling aan een secundaire straat in de historische stad.